

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

VI. Quotuplex sit indiuiduum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

& essentialiter pro priori ad accidentia à quouis alio distinguitur: ergo per eam à quouis alio cognitione fecerni poterit, atque distingui: siquidem ideo per accidentia cognita vnum ab alio cognitione distinguitur, quia per ea reipfa vnum ab alio accidentaliter distinguitur.

71

Ad primum argumentum oppositum respondeo, id, quod definitur cognosci posse, & debere, non solum tanquam distinctum à quouis alio, verum etiam tanquam strictè differens à quouis alio, seu dissimile cuius alij: quia ratione omnes philosophi definitionem constare genere, & differentia adasserunt: unde est indiuiduum aliquod Petrus v.g. in ordine ad sola prædicata substantialia cognitione distingui possit à Paulo, & quouis alio indiuiduo eiusdem speciei, adhuc definiri propriè non poterit, eo quod velut ab alio eiusdem speciei strictè differens, seu dissimile cognosci nequeat: imo quatenus indiuiduum est, nec ab indiuiduis diuersæ speciei strictè differens cognosci potest, eo quod per indiuiduationem res propriè non differant, nec dissimiles sint, sed distinguantur. Rursus, esto distinctio numeralis indiuiduorum sit eorum differentia qualis qualis/id, quod fateor esse non improbabile) profectò nihil eo supposito sequitur ex nostra sententia, nisi indiuidua creata definiri posse quodammodo; at non definitione scientifica, & doctrinali: scientiæ namque, & doctrinæ haud sunt vt plurimum de indiuiduis, vt per Logicam, Physicam, Metaphysicam, & ceteras discurrenti clarebit. Ad secundum respondeo, Deum, si definiri potest definitione doctrinali, & eius scientiæ, quæ theologia nuncupatur, propria (quod adeò constans non est) idcirco esse, quia tanquam à quouis alio essentialiter differens, seu diuersus, aut dissimilis in hac vita cognoscitur: quæ ratio non procedit in indiuiduis ordinis creati. Deinde fortassis falsum est, quod sub umitur in argumento, indiuidua creata esse definitionis omnis, & qualislibet incapacia, vt perstriptum paulo supra.

72

Ad tertium respondeo, cum distinguimus vnum hominem ab alio, his pronomibus, *hic, ille*, &c. utimur, non quia cognitio distinctiua ea pronomina necessario attingit, sed quia iis exprimitur, & significatur, quod aliud, & aliud est. Ad quartum respondeo, in primis in ea definitione Porphyriana de proprietatibus actu existentibus mentionem non esse: quare sine harum notitia vnum indiuiduum ab alio fecerni poterit. Præterea sicut homo in ordine ad fensiones, & discursus definitur, cum tamen sine respectu ad illa explicitè cognita à non homine distingui, ac fecerni possit, videlicet in ordine ad figuram, colorem, staturam, vocem, & alia eiusmodi accidentia: cur etiam vnum indiuiduum ab alio fecerni nequeat sine respectu ad accidentia vlla actualia explicitè cognita, quantumuis in ordine ad ea definiatur.

73

Ad quintum respondeo, absque accidentibus actualibus prius cognitis, & species ingentibus sui, cognitionem haberi non posse indiuidui substantialis: ceterum ea semel comparata vnum indiuiduum substantiale ab alio fecernere poterit intellectus præcindendo ab accidentibus eiusmodi non secus, ac sine indiuiduis prius cognitis notitia rei vniuersalis haberi non potest, & nihilominus cognitio naturæ vniuersalis semel comparata præcindendo ab indiuiduis illam à quouis alia natura vniuersali discriminat. Ad vltimum respondeo: distinctio realis vnius naturæ ab alia sufficiens est, vt intellectus vnam ab alia fecernat, quamuis neuiquam dissimiles sint essentialiter, sed tantum distin-

gæ, & quamuis proprietates actuales inter se dissimiles, aut iis non insint, aut certè ab intellectu non cognoscantur.

74

Porro Scotus huic sententiæ neuiquam fauet: nam hæceitatem à natura tantum formaliter distinguit: at pleraque accidentia à natura realiter distinguuntur: hæceitas ergo Scotica cum accidentibus perperam confunditur. Rursus hæceitas, quam adstruit Scotus à natura formaliter distinctam præcindit ab eo quod sit existens actu vel non existens: sed accidentia, de quibus est in præsentī sermo, existentiam, & actualitatem inuoluunt: quid ergo his cum illa commercij? A Thomistis etiam hi authores longissime distant: siquidem Thomistæ de indiuiduatione physica intrinseca, & rerum quoad se loquuntur: at hi de indiuiduatione intentionali extrinseca, & quoad nos.

CAPVT VI.

Quotuplex sit indiuiduum.

75

Indiuiduum aliud est primò intentionale quod inimirum est indiuiduum in se vniuersaliter, vel cuius collectio proprietatum in nullo reperitur alio: aliud secundò intentionale, quod prædicatur de vno solo vel quod subiicitur speciei. De vtraque definitione satis supra cap. 1. & 2. Rursus indiuiduum aliud est completum, vt hic homo: aliud incompletum, vt hoc animal, quin an sit homo vel equus aliave bellua subluceat, quæ est eius distantia ab illo cui cernitur. Tertio indiuiduum aliud est vagum aliud determinatum: circa quæ (haud enim de cæteris restat quidpiam disputandum) quæres primò, in quo differant.

76

Aliqui docent, indiuiduum vagum perinde esse atque rationem communem indiuidui ab omnibus abstractam, determinatum verò id indiuidui, quod continetur sub ea ratione communi. Ita sentit Ioannes à S. Thoma 2. p. log. q. 9. art. 2. Idem etiam innuare videtur Angelicus ipse præceptor 1. p. q. 30. a. 4. in hæc verba. *Indiuiduum vagum significat naturam communem cum determinato modo essendi, qui competit singularibus, vt scilicet sit per se subsistens distinctum ab aliis: sed in nomine singularis designati significatur determinatum distinguens.*

77

Verum aduersus hanc doctrinam argumentor primò: Repugnat talis ratio communis indiuidui, vt superius visum est: perperam ergo definitur per eam indiuiduum vagum, perperam distinguitur à determinato. Rursus secundò, aliquis homo est indiuiduum vagum; haud enim est determinatum, vt videtur luce clarius: at non est ratio communis indiuidui ab omnibus, & quibuscumque abstracta. Tertio: indiuiduum vagum importat quandam disunctionem, vt liquet ex ipso nominis etymo: eam autem haud inuoluit ratio communis indiuidui esto admittatur: omne siquidem vniuersale præcindit à quouis disunctione & inferiorum multiplicitate, alioqui vniuersalitate sua cariturum. Quarto: communis indiuidui ratio disputandi gratia permixta abstrahitur ab omni indiuiduo: ergo à vago & indeterminato: haud ergo est vagum suapte natura. Melius ergo ex Hurtado disp. 6. log. sect. 8. & Arriaga disp. 7. log. sect. 6. subsect. 4. definitio indiuidui vagum, & determinatum; vt hoc sit, quod explicatur per particulam, *hic*, aut aliam demonstratiuam, vt, *Petrus*, *Bucephalus*, &c. illud verò, quod per particulam, *aliquis, Petrus, vel Paulus*, aliamve disunctiuam.

Quæres

78 Quæres secundò, num detur indiuiduum vagum ex parte rei formaliter? Negant vbi supra Hurtadus, Arriaga, & communiter neoterici. Sed immerito: quis enim neget, à parte rei aliquem hominem currere, quemdam federe, alium studere, vel ludere? At obiciunt aduersarij, quidquid est realiter, est certa res atque determinata: nihil ergò est realiter, siue, vt aiunt, à parte rei indeterminatum, aut vagum. Concedo antecedens, & distinguo consequens: nihil est à parte rei indeterminatum, indeterminatione excludente omnem determinationem, concedo consequentiam: indeterminatione determinationem aliquam includente intemè, nego consequentiam. Itaque quod eo conuincitur argumentum haud aliud est, quam non existere ex parte rei aliquem formaliter hominem v.g. absque eo, quod Petrus, vel Paulus existat alijsvè destinate homo: non vero quòd non detur existentia alicuius hominis, verificata tamen in Petro, aut Paulo aliove determinato indiuiduo.

79 Obiiciunt secundo iidem: indiuiduum vagum, prout tale, tantum est formaliter in intellectu distinctiue & vagè rem concipiente, vt ipsa vocis etymologia videtur indicare: non ergò à parte rei, nisi fundamentaliter ad summum. Respondeo, negato antecedenti: cuius nulla assertur ab aduersariis probatio, quæ urgeat: siquidem etymologia indiuidui vagi tantum conuincit, illud esse tale, vt si prout est formaliter à parte rei, explicetur, & cognoscatur, haud nisi per particulam, vel, exterius exponi, aut cognitionem distinctiuam possit interius dignosci. Et quidem aliàs fingi posset, ne indiuiduum determinatum esse formaliter à parte rei, sed in intellectu, illud determinatè, ac distinctè cognoscere.

80 Quæres tertio, an indiuiduum vagum sit propriè indiuiduum? Negat Hurtadus, at affirmat Arriaga locis supra citatis: vterque suos habet ad stipulatores. Mihi magis probatur, quod sit propriè indiuiduum: tum, quia ita communiter censetur, vt ex eius constat ipso vocabulo: tum, quia non est vniuersale, vt ex libro superiori patet: actus enim distinctius, & vagus obiectorum attingit, multitudinem, ac pluralitatem: haud ergò ab ea abstractum, sicut ad impertinendam vnitatem illis vniuersalem oportet; id etiam, quod aduersarij aliqui habent in confesso: non ergò est indiuiduum: antecedens vnà propositum, atque probatum est: consequentia probatur; quia inter indiuiduum, & vniuersale reipsa non datur medium, vt ferè omnes edocent, vtque demonstrat natura indiuidui, quod definitur indiuisum diuisione vniuersali, seu metaphysica: tum demum, quia indiuiduum vagum, de vno solo simul prædicatur, nec fieri potest, vt de pluribus simul, & collectiue prædicetur. hæc enim propositio; *Petrus, & Paulus, &c. est aliquis homo*, citra dubium est falsa: qua in re dissidet indiuiduum ab vniuersali, quippe quod potest de pluribus, & simul, & seorsim etiam prædicari, vt claret ex libro superiori. Hinc emergit responsio ad argumentum contrarium, cuius nimirum puppis, & prora est, indiuiduum suapte natura de vno solo prædicari.

81 Quæres quarto, num indiuiduum vagum possit à Deo cognosci? Censeo posse cum Arriaga citata illa subsect. 4. Nam; Deus cognoscit, materiam primam naturaliter connecti cum hac, vel illa forma substantiali; effectum creatur essentialiter pendere ab hac, vel illa causa. præceptum audiendi sacrum hac, vel illa hora, hac, vel illa ecclesia, hoc vel illo sacro adimpleri posse, item hunc, vel il-

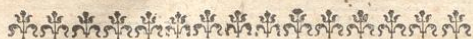
lum oculum ad videndum, & hunc, vel illum equum ad equitandum requiri: multa igitur indiuidua vaga, siue, quod perinde est, indeterminata, ac distinctiua percipit. Rursus secundò Deus in sacra pagina dicitur voluisse sibi dari *hostiam secundum quod dictum est in lege Domini par uultuum, aut duos pullos columbarum*: ita habetur Luca c. 2. quem admodum ergò diuina voluntas cum indeterminatione, & distinctiue in sua contendit obiecta, quidni etiam eius intellectus ferri possit in indiuidua vaga?

82 Enimverò Hurtadus superius citatus nobis aduersatur: quoniam cognoscere indiuiduum vagum est rem aliquam vagè, & distinctiue attingere: is autem attingendi modus Deo repugnat, cum nunquam, & nusquam non oriatur ex imperfectione nostri intellectus impotentis cognoscere rem in singulari, & prout à quauis alia distinctam. An non enim homine eminus visio idcirco affirmo esse hunc, vel illum, quia haud satis penetra, an sit Petrus, cum tamen is sit reipsa? Respondeo in nobis per imperfectionem nostri intellectus esse multoties in causa, vt cognoscamus res vagè & distinctiue: At haud rarè eum cognoscendi modum nobis contingere, non eo ex titulo, sed ex rerum ipsarum naturis ita cognosci aptis natis, nec aliter cognoscibilibus, quam falsò, & contra quam se habent, vt liquet exemplis, quibus vsi sumus in argumento: quidni ergò Deus eiusmodi obiecta cum distinctiue cognoscat? aut quidni duplex distinguenda sit confusio, siue distinctio, alia clara, aliaque obscura, quarum prior in eum conueniat, secus verò posterior?

83 Quæres quintò, num vnus indiuidui determinati sensio sufficiat ad abstrahendam speciem? Non desuere qui negant. Verum oppositum mihi aridet: tum, quia aliàs species Solis non posset à nobis abstrahi, cum vnicum tantum conspiciamus: tum, quia vt aduersarij largiuntur, sensio vnus speciei ad abstractionem generis sufficit, vnus, inquam, speciei, eo modo, quo hæc sub seipsum cadere potest: ergo & sensio vnus indiuidui sufficiens erit ad abstrahendam speciem, qua enim disparilitas obtendi potest: tum demum, quia species abstrahitur ab omnibus indiuiduis, etiam non existentibus, nec in lucem editis, ac proinde à pluribus, quæ non sint vlla sensatione percepta, nisi verò indiuidua non existentia, ac tantum possibilia sentiri tamen finxeris: iam ergò vnus indiuidui sensio satis erit ad abstrahendam speciem: consequentia suaderetur: nam, si qua ratione plura præsentiri oporteret, maxime, quia nisi à præsentis abstrahi non posset species, quod tamen falsum esse claret ex antecedenti.

84 Tandem Quæres, an indiuidua determinata diuersarum specierum possint esse aequalia quoad perfectionem, & an eiusdem contrà esse inæqualia? Vtrique difficultati satis, cumulateque fiet in metaphysica. Interim veluti in antecessum respondeo ad priorem quidem difficultatem affirmatiue, & ad posteriorem negatiue. Nam tres diuinæ personæ sunt æqualis perfectionis, quin earum vlla dici possit alia maior, minorve: & tamen sunt inuicem dissimiles, quatenus sunt personæ, ac relationes certo certius: quid est ergo, quapropter in rebus creatis indiuidua dissimilia, specierumque diuersarum esse nequeant aequalia inuicem? Idem argumentum fieri potest in duabus vnionibus hypostaticis, quarum altera, Pater æternus incarnaretur, vt aiunt, & altera filius incarnatur modo; idem in duobus actibus intellectus,

intellectus, aut voluntatis nostræ hoc solo dissimilibus, quod ferantur ad duas illas personas. Rursus, ut secundam solutionis nostræ partem in transcurso confirmem; indiuidua inæqualia ita sunt instituta, ut alterutrum cum aliis sibi æqualibus seriem quandam tantæ perfectionis entitatiuæ constituat: alterutrum ergo est diuersa speciei logicæ ab aliis, quidquid sit, an moraliter sint eiusdem speciei ob paritatem, & vix notabilem eorum dissimilitudinem, & inæqualitatem.

TRACTATUS V.

De differentia.

CAPVT I.

Quid sit Differentia.

PORPHYRIUS differentiam tertium prædicabile definit, *quæ prædicatur de pluribus differentibus specie in quale quid.* Contrà quam definitionem illud facit, quod differentia infima, qualis est ininibibile, aut rationale non prædicatur de pluribus differentibus specie, sed solo numero, cum tamen sit vera differentia, ut quæ maximè. Cui argumento plures plura respondent.

Primo nonnulli, definitionem curtam esse, & pro differentia in communi insufficientem largiuntur: cæterum definientem defendunt, vel quod solas differentias subalternas, & nullam infimam dari censuerit, vel, quod differentias infimas, dari quidem censuerit, nobis tamen ignotas exillimarit, vel quod nobis notas quidem exillimarit, cæterum ex pluribus subalternis conflari putauerit: quare, inquit, merito Porphyrius solam differentiam subalternam definiuit: cur enim infimam specialiter definiuit, quam, aut negauit, aut ignotam censuit, aut non nisi ex pluribus subalternis ratis est compositam.

Verum prima ratio pro Porphyrio allata eum, non tam defendit, quam ignorantia insinuat. Secunda ratio de differentiis vltimis nobis ignotis esto verum assumat; Porphyrio non prodest: qui, ut proprium quarto modo omni, & soli, & semper conueniens nobis cognitum falsus est, non est cur differentiam essentialem omni, soli, & semper speciei congruam, ac proinde vltimam nobis ignotam neget, aut negare censendus fiet. Tertia ratio de differentia vltima ex subalternis conflata non magis iuuat: quia species etiam ex genere, & differentia coalescit; & tamen præter definitionem generis, & differentia aliam speciei propriam Porphyrius merito tradidit: similiter ergo differentia infima quantumlibet ex multis conflata subalternis, definiri tamen specialiter debuit, aut certè non ita prætermitti, ut eam ne definitio differentia in communi comprehenderet.

Secundò Caietanus, & Sotus ipsam definitionem defendunt, adiunguntque verba illa, *differentibus specie*, non posituè, sed negatiuè accipienda esse. Pro quo notant, differentiam in communi, quatenus differentia est, tantum depolcere prædicari de pluribus in quale quid: quod autem prædicetur de pluribus

differentibus specie, non ex eo habere, quod differentia sit, sed ex eo, quod subalterna sit iuxta naturam: contrà verò, quod nequeat de differentibus specie prædicari, non inde ei obuenire, quod differentia sit, sed ex inde quod vltima: quocirca, inquit, differentia in communi, atque in tota sua latitudine rectè definitur, *ea, quæ prædicatur de pluribus differentibus specie in quale quid*, videlicet, quia differentia ut sic, quatenus differentia est, non repugnat de iis prædicari, esto posituè ita prædicari non postulet.

Cæterum displicent primò, quia in definitione rationis communis nulla poni potest particula, quæ rationi inferiori posituè repugnet, ut ex definitione animalis, hominis, equi, & reliquis manifestè constat: & quidem aliàs homo verbi gratia, definiri posset animal mugibile: at prædicari de pluribus differentibus specie differentia infima posituè repugnat: perperam ergo in definitione differentia ut sic adhibetur. Rursus secundò, sicut differentia ut sic ex conceptu communi differentia minimè repugnat, prædicari de pluribus differentibus specie in quale quid, ita similiter ei non repugnat ex conceptu communi differentia, prædicari de pluribus solo numero differentibus, in quale quid: sed non obstante hac posteriori non repugnantia nequit definiri differentia ut sic, quæ prædicatur de pluribus solo numero differentibus in quale quid: ergo etiam non obstante priori non repugnantia definiri haud poterit differentia ut sic, quæ prædicatur de pluribus differentibus specie in quale quid: certè sicut in vna definitione, sic in alia verba negatiuè accipi possent.

Tertiò alij apud Auicennam, & Conimbricenses respondent, differentiam ut sic prædicari de pluribus differentibus specie, non inter se sed à quouis alio: quasi differentia sit, per quam vnum ab alio specie differt: quæ definitio etiam differentia infima, rationali videlicet conuenit; cum per eam Petrus, & Paulus ab omni non homine specie differant. Cæterum hæc solutio non magis placet. In primis enim Porphyrius cap. vltimo docet, differentiam cum genere conuenire in eo, quod differentia, & genus de pluribus specie differentibus prædicatur: at genus prædicatur de pluribus differentibus specie inter se: ergo & differentia: aliàs vtriusque conuenientia æquiuoca esset, ac reapse nulla: quocirca hi authores non tam Porphyrianam definitionem defendunt, quam aliam comminiscuntur.

Vltèrius secundò, sicut differentia prædicatur de pluribus differentibus specie ab alio, ita, & species, sed species non definitur per hoc, quod de pluribus differentibus specie (subaudi ab alio) prædicatur: ergo nec differentia. Item tertio, si differentia in communi rectè definiretur per hoc, quod de pluribus specie differentibus prædicatur, definitum expresse sumptu definitione ingrederetur, haud aliter, ac si quis animal definiret: animal est animal viuens, sensibile. Quarto demum particula illa, *differentibus specie ab alio*, planè superfluit, eo ipso, quod vocula, *in quale quid*, sublequatur: quod enim, *in quale quid*, de homine v. g. prædicatur, id eo ipso hominem à quouis alio specie differre facit, cum prædicari in quale quid sit prædicari, per modum determinantis genus in quo res cum aliis conuenit.

Quare planius, & dilucidius differentia definiri potest; quæ prædicatur de pluribus in quale quid. In qua definitione sola vltima particula explicationis indiga